

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
FILOZOFSKI FAKULTET - ZAGREB
ODSJEK ZA INFORMACIJSKE I KOMUNIKACIJSKE ZNANOSTI

OD KASINO-ČITAONICE DO KNJIŽNICE TREĆEG PROSTORA

Gradska knjižnica i čitaonica Petrinja

Diplomski rad

Mentorica: prof. dr. sc. Ana Barbarić

Student: Katarina Elblinger

Zagreb, 2017.

UVOD	1
NARODNE KNJIŽNICE	3
POJAVA NARODNIH KNJIŽNICA.....	7
OSNIVANJE I RAZVITAK GRADSKE KNJIŽNICE I ČITAONICE PETRINJA	9
IZDVOJENE USLUGE GRADSKE KNJIŽNICE I ČITAONICE PETRINJA	14
Zbirka knjiga o Domovinskom ratu	14
Darovnica – Projekt Pčelice u petrinjskoj košnici.....	15
Projekt „Dok čitaš, ne čekaš!“	16
Radio Knjiški moljac.....	19
E-knjige	20
E-usluge.....	21
IDEJA O IZGRADNJI KNJIŽNICE KAO TREĆEG PROSTORA.....	23
ISTRAŽIVANJE O ZADOVOLJSTVU/NEZADOVOLJSTVU KORISNIKA	25
Rezultati istraživanja	27
Spol.....	27
Dob	27
Učestalost posjeta knjižnici	28
Razlozi dolaska u knjižnicu.....	29
Zadovoljstvo ponuđenim uslugama.....	30
Ocjena za postojeći smještaj, veličinu, opremljenost, te udobnost i atmosferu	31
Odabir nedostajućeg prostora prema ponuđenim odgovorima	32
Zadovoljstvo fondom knjižnice s obzirom na opseg i broj primjeraka	33
Zadovoljstvo određenim kompetencijama knjižničara.....	34
Potreba za novim, većim, adekvatnim prostorom	35
Analiza rezultata istraživanja	36
ZAKLJUČAK	37
LITERATURA.....	39
PRILOZI.....	40

Sažetak

Rad govori o Gradskoj knjižnici i čitaonici Petrinja, od njenog utemeljenja 1842. godine, pa sve do pojave inicijative za izgradnjom nove zgrade. Petrinjska knjižnica svoje djelovanje temelji na razvoju usluga, koje nastoji unaprijediti upotrebljavajući nove informacijsko-komunikacijske tehnologije, te se na taj način sve više usmjerava na potrebe korisnika. Ističući i dokazujući važnost svog postojanja i razvitka, u suradnji sa osnivačem, odnosno gradom Petrinja, uspijeva pokrenuti projekt izgradnje nove knjižnice kao trećeg prostora. Uz to rad donosi istraživanje o zadovoljstvu/nezadovoljstvu korisnika postojećim prostorom, čiji rezultati idu u prilog potrebi izgradnje novog prostora.

Ključne riječi: narodne knjižnice, knjižnica kao treći prostor, usluge, korisnici

Abstract

The paper speaks of the City Library Petrinja, since its founding in 1842, until the appearance of the initiative for the construction of a new building. The City Library Petrinja is based on its development of services, which it strives to improve through the use of new ICT technologies, focusing on the needs of users. Proving the importance of its existence and development, in cooperations with the founder, City of Petrinja, succeeds in launching a project to build a new library as a third space. In addition to this, the paper brings a results of a research of satisfaction/dissatisfaction of the users with the existing space, whose results support the need for building a new space.

Key words: public libraries, library as a third space, library services, library users

UVOD

Ovaj rad govori o nastanku i razvitku narodnih knjižnica, s posebnim osvrtom na Gradsku knjižnicu i čitaonicu Petrinja, koja svojim djelovanjem počinje još davne 1842. godine. U svom dugogodišnjem neprekinutom djelovanju ona doživljava razne promjene i preseljenja, ali uspješno preživljava sva teška vremena, primjerice rat i razaranja, te se okreće budućnosti i prilagođavajući se novim tehnologijama iznalazi načine za opstanak i razvitak. Nastojeći zadržati korak s vremenom, te zadovoljiti potrebe svojih korisnika upletena je u mrežu promjena koje joj donose nove mogućnosti za razvoj i širenje znanja, te poboljšanje uvjeta rada korisnika, ali i općenito zadovoljavanje svih potreba korisnika.

Naročitu posvećenost knjižnica pruža korisnicima u smislu održavanja različitih programa i projekata kako bi mogla privući i zainteresirati što veći i širi broj građana, koji će tako imati valjane razloge za učlanjenje i dolazak, te stvaranje navike čitanja i proširivanja vlastitog obrazovanja. Upravo ta usmjerenost na korisnike i dobra suradnja s lokalnom zajednicom pomogla nam je u daljnjem uspješnom djelovanju i razvoju novih usluga, koje su proizašle iz potreba korisnika.

Budući da razvoj nove tehnologije utječe na oblike komunikacije u svijetu, knjižnice moraju znati i moći unaprijediti svoje usluge te osigurati pristup informacijama svim kategorijama zainteresiranih korisnika. To predstavlja za knjižnice novi izazov kojem se moraju znati prilagoditi. Samim time uloga narodnih knjižnica bit će opravdana, gledajući ukupni razvoj demokratskog društva. Ali informacijsko-komunikacijska tehnologija može i treba pripomoći narodnim knjižnicama da svoju ulogu i zadaće obavljaju lakše i djelotvornije, te brže i potpunije.

Svakako narodne knjižnice imaju veliku ulogu i u očuvanju nacionalnog identiteta i kulturne baštine, ali i isticanju lokalnih posebnosti zavičaja u kojem djeluju. Stoga ne treba zaboraviti da su one vrlo važne za kulturni, znanstveni, obrazovni i sveukupni razvoj društvene zajednice. Upravo stoga treba prilagođavati knjižnične usluge, ali i knjižnične zgrade, odnosno prostor u kojem one djeluju s promjenama u društvu, slijedeći standarde kako bi knjižnice mogle odgovoriti suvremenim zahtjevima svojih korisnika. Boreći se s prostornim problemima, knjižničari Gradske knjižnice i čitaonice Petrinja pokreću inicijativu za dodjelu većeg prostora i izgradnju nove zgrade za potrebe knjižnice.

Iz svega gore navedenog vidljivo je da je vrlo bitno korisnikovo mišljenje za daljnji rad i razvoj knjižnice, te da ga treba uvažavati, pa se u ovom radu istražuje i obrazlaže istraživanje koje pokazuje zadovoljstvo/nezadovoljstvo postojećim prostorom i uslugama, te mogući budući razvitak Gradske knjižnice i čitaonice Petrinja.

NARODNE KNJIŽNICE

Knjižnice, koje danas postoje u različitim društvima i dijelovima svijeta, moraju imati tendenciju razvijanja tog društva, naročito u smislu stjecanja znanja i vještina, širenja ravnopravnosti, suradnje, tolerancije, inovativnosti, multikulturalizma, cjeloživotnog učenja i sl. Možemo reći da one služe javnosti pružajući slobodan pristup različitim korisničkim skupinama, ali i različitim izvorima informacija, čiji se pristup mijenja i širi uporabom nove informacijsko-komunikacijske tehnologije, kao i pomoću niza razvijenih službi koje svaka knjižnica nudi. Za ostvarivanje te uloge, moraju imati potporu prvenstveno svoje lokalne zajednice, koja mora znati prepoznati važnost postojanja i djelovanja knjižnice. Narodne knjižnice su kulturna i informacijska središta zajednice, koje svojim programima, događanjima, izložbama, tribinama i raznim drugim aktivnostima neprestano podižu cjelokupnu kvalitetu života u zajednici, a time i društveni razvitak.

„Narodna knjižnica kao lokalni prilaz znanju osigurava osnovne uvjete za cjeloživotno učenje, neovisno odlučivanje i kulturni razvitak pojedinca i društvenih skupina.“

(IFLA-in i UNESCO-ov Manifest za narodne knjižnice, 1994.)

Upravo na taj razvoj društva, te stalni napredak i razvijanje ljudskog znanja utječe njegova dostupnost, pa narodne knjižnice svojom otvorenošću i građom postaju bitan čimbenik u izgradnji i produbljivanju ljudskog znanja, odnosno postaju mjesta na kojima će se svakom članu zajednice podjednako, moći ponuditi zadovoljenje njihovih obrazovnih i informacijskih potreba, te pružanje podrške. To poslanje i djelatnost narodne knjižnice navodi se i naročito ističe u IFLA-inim smjernicama za narodne knjižnice.

„Narodna knjižnica je organizacija koju osniva, podržava i financira određena zajednica putem lokalne, regionalne ili nacionalne vlasti ili putem nekog drugog oblika organizacije. Ona osigurava pristup znanju, informacijama, cjeloživotnom učenju i djelima mašte pomoću niza izvora i službi, a na raspolaganju je svim članovima zajednice bez obzira na njihovu rasu, nacionalnost, dob, spol, religiju, jezik, invaliditet, ekonomski i radni status te obrazovanje.“

Glavne su djelatnosti narodne knjižnice pružanje usluga i osiguravanje građe na različitim medijima kako bi zadovoljila obrazovne i informacijske potrebe te potrebe za osobnim razvojem, uključujući i razonodu i potrebe vezane uz slobodno vrijeme, kako

pojedinaца tako i grupa. Također imaju važnu ulogu u razvoju i izgrađivanju demokratskog društva, omogućavajući pojedincu pristup širokom i raznolikom spektru znanja, ideja i mišljenja.“

(IFLA-ine smjernice za narodne knjižnice, 2011.)

Iz toga je vidljivo da narodna knjižnica pridonosi razvijanju demokratskog društva. No, da bi ispunila svoje zadaće treba osigurati niz službi i usluga, koje danas omogućuje upotreba informacijsko-komunikacije tehnologije, kao i prijenos službi i usluga izravno u domove ili na radna mjesta, iako će većina službi i usluga najdjelotvornije biti omogućena u samom knjižničnom prostoru. Tako dolazimo i do pojma hibridne knjižnice, knjižnice koja djeluje izvan svojih fizičkih okvira, te koja kombinira tradicionalne knjižnične usluge sa web uslugama. Međutim, to je upravo razlog zašto se stvara digitalni jaz između bogatih zemalja i onih u razvoju. Upravo nedostatak pristupa informacijskoj tehnologiji potiče tu nejednakost. Stoga narodne knjižnice trebaju osiguravati različite oblike usluga, kako bi mogle biti dostupne svima, a ne samo pojedincima.

Prostori knjižnica imaju bitnu ulogu u ispunjavanju svojih glavnih zadaća. Njihova važnost je u omogućavanju dostupnosti, odnosno smještanju zgrada u centar grada, gdje se nalaze i održavaju i druge aktivnosti zajednice, kao što su glazbene priredbe, kazališne predstave, izložbe. Tako će knjižnice postati društveno središte, mjesto sastajanja i održavanja kulturnih manifestacija grada. Drugim riječima, knjižnice trebaju biti vidljive. Tome će naročito pridonijeti uređenost prostora knjižnice, koje će svojim izgledom pozivati i privlačiti nove korisnike nudeći lagan pristup, dobro osvjetljenje, dizalo u slučaju smještanja knjižnice u zgradu na više katova te osiguranjem privlačnog ambijenta s fizičkim karakteristikama pojedinih prostora koje imaju svoju namjenu, kao što su prostor za odrasle, prostor za djecu i mladež, tihi prostor za učenje, odjeli za sastajanje grupa, prostori za korištenje računala, odjeli za pohranu zbirki, dovoljno igračaka i prostora za igru namijenjenu djeci i sl. Takav raspored zahtjeva veliku površinu knjižnica, a to opet ovisi o čimbenicima kao što su financijski resursi, potrebe zajednice, veličini fonda i sl., što nije uvijek moguće osigurati i standardizirati za sve države jednako. Važnu ulogu za uspješnim pružanjem uslugama i korištenjem knjižnica odigrat će i građa koja bi trebala biti pristupačno složena na policama, te postojanje oznaka prema stručnim standardima kako bi se korisnici mogli snaći.

Kako je knjižnica mjesto gdje se omogućuje pristup elektroničkim informacijama, nužno je i postojanje računalne opreme, što uključuje računala i pristup internetu.

Dok su u prošlosti knjižnice osiguravale pristup samo tiskanim informacijama, sada imaju mnogo širi zadatak u pribavljanju najrazličitijih medija i oblika građe za različite grupe korisnika. Tako se knjižnice danas moraju znati nositi sa novim idejama i tehnologijama, kako bi opstale i održale ulogu vodiča kroz mnoštvo ponuđenih informacija. Bez obzira na veličinu fonda, knjižnice ne mogu uvijek zadovoljiti baš sve potrebe korisnika iz svojih fondova, zato je vrlo važna i međuknjižnična posudba, koju danas olakšava postojanje interneta. Svaka knjižnica treba prvo zadovoljiti potrebe i interese lokalne zajednice, što je često važnije od same veličine knjižnice i njenog fonda.

Naročito važnu i veliku ulogu u obavljanju zadaće narodnih knjižnica imaju knjižničari, odnosno osoblje koje mora biti prvenstveno visoko obrazovano, te posjedovati cijeli niz vještina i kompetencija, koje se stječu kroz višegodišnje iskustvo, ali i neprekidnim stručnim usavršavanjem. Neke od osnovnih kvaliteta i vještina dobrog knjižničara, prema IFLA-inim smjernicama su:

- *„sposobnost pozitivnog komuniciranja s ljudima*
- *sposobnost razumijevanja potreba korisnika*
- *sposobnost suradnje s pojedincima i skupinama u zajednici*
- *znanje i razumijevanje kulturnih raznolikosti*
- *poznavanje sadržaja knjižničnih zbirki i načina pristupa*
- *razumijevanje načela djelovanja javnih službi i njihovo prihvaćanje*
- *sposobnost suradnje s drugim ljudima u pružanju učinkovite knjižnične usluge*
- *vještine timskog rada*
- *maštovitost, vizija i otvorenost za nove ideje i djelatnosti*
- *poznavanje informacijskih i komunikacijskih tehnologija koje se mijenjaju.“*

(IFLA-ine smjernice za narodne knjižnice, 2011.)

No, za knjižničare je potrebno osigurati i dobre radne uvjete, kao što su: primjereno radno vrijeme, ergonomski namještaj, tehnička pomagala, poduka zaposlenika u pružanju prve pomoći, sigurnosna oprema, dobra radna atmosfera itd.

Da bi sve to skupa mogle ostvariti, narodne knjižnice trebaju imati dobru financijsku potporu i zakonsku regulativu. Financijska strana potpore ovisi o mogućnostima središnjeg, regionalnog ili lokalnog proračuna, dok se dodatni izvori financiranja mogu pronaći još i u raznim donacijama pojedinaca, sponzorstvima vanjskih organizacija, vlastitim prihoda od korisnika i sl. Zakonska regulativa obuhvaća propise koji se razlikuju od zemlje do zemlje, a kod nas osim Zakona o knjižnicama obuhvaćaju još i Zakon o autorskim i srodnim pravima, Zakon o zaštiti osobnih podataka, Zakon o pravu na pristup informacijama, te Standarde za narodne knjižnice u RH, različite pravilnike i međunarodne dokumente kao što su IFLA-ine manifesti i smjernice.

POJAVA NARODNIH KNJIŽNICA

Postojanje narodnih knjižnica prisutno je danas u cijelom svijetu. One su potrebne za razvijanje nacionalne kulture naročito u nerazvijenim zemljama. One su te koje najlakše mogu osigurati pravo na čitanje svima, kao jedno od osnovnih ljudskih prava suvremenog čovjeka. Naime, još u 17. st. počinju se osnivati razni klubovi i društva koja svojim članovima nude čitanje časopisa, dnevni tisak, ali su za članove pripremani i drugi načini razonode kao što su plesovi, koncerti, predavanja i sl., i to samo za učene slojeve društva. Oni niži slojevi nisu imali pravo pristupa, pa se za njih knjižnice počinju osnivati kasnije, posebice tijekom 18. st. i to u europskim zemljama s idejom prosvjetiteljstva.

Tek je 19. st. označilo prekretnicu u shvaćanju važnosti pučkih knjižnica, budući da se potrebe društva nije moglo lako zadovoljiti, pa su bibliotekari shvatili da je za društveni napredak potrebno osigurati veće financije. Naročito zanimanje i uporabu knjižnica, te obrazovanje povećala je industrijska revolucija, jer su radnici morali biti obrazovani zbog sve težih i kompliciranijih poslova koje su obavljali. Iako je u početku financijsko stanje knjižnica uvelike ovisilo o bogatim pojedincima, odnosno dobrotvorima, ubrzo se stanje promijenilo donošenjem zakona o financiranju i radu knjižnica, pa tako država preuzima brigu, što je bilo u interesu društva.

Sličan početak imale su i knjižnice u Hrvatskoj, koje su se isprva osnivale kao društva, odnosno čitaonice u kojima su se okupljali narodni preporoditelji i koje su služile za širenje političkih i kulturnih akcija, kao što je bilo pjevanje domoljubnih pjesama. Takve prve ilirske čitaonice osnovane su 1838. u Varaždinu, Karlovcu i Zagrebu.¹ Na takvim mjestima, na narodnom jeziku prvenstveno je širena pisana riječ, ali i razne druge informacije. Upravo tim svojim zadatkom, odnosno širenjem pisane riječi među šire slojeve društva, narodne čitaonice su na neki način obavljale funkciju pučkih knjižnica.

Ta uloga narodnih knjižnica utječe na porast pismenosti, a tijekom 19. i početkom 20. st. dobiva i nove zadatke. Naime, na početku pojavljivanja narodnih knjižnica njihova osnovna zadaća bila je omogućiti da se svi mogu služiti knjigom, stjecati znanja, obrazovati se i na taj način činiti pomake u društvenom napretku, no danas, u vrijeme razvijene informacijsko-komunikacijske tehnologije, njezini zadaci se šire i one postaju informacijska središta, te nude knjižničnu građu i onima koji zbog određenih razloga (najčešće daljine) nisu

¹ Stipčević, A. Povijest knjige. Zagreb : Matica hrvatska, 2006.

u mogućnosti fizički doći u knjižnice. Stoga dolazi do različitog razvoja narodnih knjižnica u pojedinim zemljama, što ponajprije ovisi o ekonomskoj razvijenosti zemalja. Tako se početkom 20. st. u razvijenim zemljama grade nove moderne zgrade narodnih knjižnica i posebno se ulaže u opremu istih.

Narodne knjižnice u Hrvatskoj možemo svrstati u one srednje razvijene, iako ima i onih koje mogu stati uz bok najrazvijenijima i najmodernijima u svijetu, jer su se one koje su opstale uspjele razviti uvodeći nove vrste usluga, upotrebom moderne tehnologije, obnavljajući svoj fond i uvodeći nove, druge oblike građe. Upravo takva knjižnica je i naša – Gradska knjižnica i čitaonica Petrinja.

OSNIVANJE I RAZVITAK GRADSKE KNJIŽNICE I ČITAONICE PETRINJA

Narodne knjižnice u Hrvatskoj javljaju se već početkom 19. st., a na području Vojne krajine nazivane su kasino (Casino). Među prvima u Hrvatskoj, u Petrinji kasino-čitaonica osnovana je 1842. godine i to uz pomoć pukovnika Druge banske pukovnije Josepha Auera, časnika Mojsija Baltića i drugih građana, što saznajemo iz pisma Ljudevitu Gaju iz 1842., u kojem Dragutin Galac navodi da su časnici i građani osnovali kasino koje je pretplaćeno na 13 različitih listova.² Prva Pravila govore da je osnovna svrha društva časnike, činovnike i građanstvo upoznati s čitanjem, predavanjima i obilježavanjem važnih događaja političkog značenja, ali i podizati duhovni život članova. Za uspješno ostvarivanje svrhe tog društva postojale su i prostorije u gradu Petrinji u kojima su se osim čitanja novina i posudbene knjižnice održavale glazbene priredbe i plesovi.

U kasnijim godinama, negdje oko 1875. godine, članovi Društva potiču izradu novih pravila i kasino-čitaonicu preimenuju u Narodnu čitaonicu, kojoj članovi mogu biti sve socijalne skupine, što je uključivalo i siromašne učiteljske pripravnike, budući je tada već u Petrinji djelovala najstarija i jedina Učiteljska škola u Vojnoj krajini. Na kraju 1878. godine Narodna čitaonica broji čak 140 članova. Dugogodišnji član, tadašnji petrinjski gradonačelnik Stjepan Pejaković omogućuje čitaonici solidnu financijsku potporu od grada. Čitaonica tada uzima u najam cijeli kat hotela „K lavu“, zgrade na čijem se mjestu i danas nalazi Hrvatski dom u kojem djeluje Gradska knjižnica i čitaonica Petrinja.

Slika 1. Izgled nekadašnje zgrade Hrvatskog doma u Petrinji

² Golec, I. Povijest grada Petrinje 1240.-1592.-2014. Petrinja : Matica hrvatska u Petrinji, 2014.

Upravni odbor čitaonice težio je okupljanju svih društava u gradu, koji bi uz financijsku naknadu mogli slobodno koristiti prostorije za svoje djelovanje. To je bio prvi pokušaj udruživanja pokrenut u Banovini, koji je od tada postojao pod zajedničkim nazivom Hrvatski dom.

Ponovno preimenovanje Narodne čitaonice uslijedilo je 1897. godine u naziv Hrvatska čitaonica, iako su pravila konačno prihvaćena tek 1901. zbog političkih razloga. Hrvatska čitaonica je tako u gradu Petrinji djelovala sve do 1941. godine.³ Zbog dotrajalosti zgrade Hrvatskog doma Hrvatska čitaonica seli u zgradu nedaleko ove, odnosno u zgradu bivšeg dom JNA (prije kavana Zagreb).⁴

Za vrijeme II. Svjetskog rata čitaonica radi, ali i prikuplja sredstva za gradnju nove zgrade, čije je dovršenje ostvareno 1954. godine, kada knjižnica dobiva svoje prostorije i seli natrag u zgradu koja uskoro dobiva novi naziv – Dom kulture, te tako knjižnica nastavlja svoj dugogodišnji neprekinuti niz djelovanja. Povećanjem fonda knjižnica se širi, pa 1985. godine dobiva veću prostoriju i seli na prvi kat iste zgrade, u kojem prostoru djeluje i danas.

Mirno razdoblje potrajalo je samo do 1991. godine. Naime, 1990. godine knjižnica otvara Dječji odjel kao zasebnu cjelinu, ali kako dolazi do okupacije Petrinje, u vremenu 1991.-1995., djelovanje i rad naše knjižnice preseljeno je u prostorije Narodne knjižnice i čitaonice Sisak, gdje se uz pomoć tamošnjih kolegica knjižničara i matične službe radi na prikupljanju knjiga za obnovu fonda, koji je prije Domovinskog rata iznosio oko 22.000 knjižnih jedinica. Odmah nakon vojno-redarstvene akcije Oluja, tj. još iste 1995. godine naša knjižnica nastavlja s radom kao prva knjižnica na oslobođenom području, te je 2. studenog i službeno otvorena za javnost. Tada počinje daljnji razvoj Gradske knjižnice i čitaonice Petrinja.

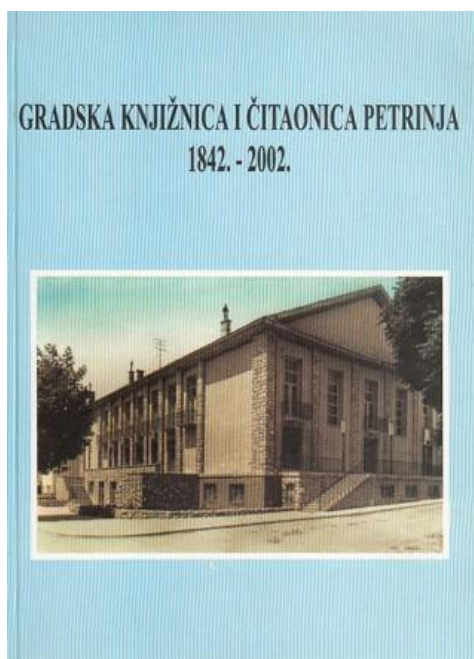
Već 1996. godine održan je Mjesec hrvatske knjige s bogatim programom i vrlo dobrom posjećenošću građana iz čega se može zaključiti da Gradska knjižnica i čitaonica Petrinja izrazito dobro radi te da je kao kulturna ustanova u gradu prijeko potrebna. Također broj korisnika iz godine u godinu raste, ali se i povećava fond zahvaljujući raznim donacijama, poklonima i otkupom knjiga Ministarstva kulture Republike Hrvatske. Među darovateljima nalaze se tu i Grad Petrinja, Poglavarstvo grada Zagreba, Knjižnice grada

³ Golec, I. Povijest grada Petrinje 1240.- 1592.-2014. Petrinja : Matica hrvatska u Petrinji, 2014.

⁴ Elblinger, Đ. Gradska knjižnica i čitaonica Petrinja 1842.-2002. : spomen knjiga povodom 160. obljetnice postojanja. Petrinja : Hrvatski dom Petrinja, 2002.

Zagreba, Hrvatska sveučilišna naklada, Hrvatski sabor, Ministarstvo kulture i športa Republike Hrvatske, ali i mnogobrojni pojedinci.

Već 2002. godine, za svoju 160. obljetnicu, povodom koje izlazi i spomen knjiga pod nazivom *Gradska knjižnica i čitaonica Petrinja 1842.-2002.*, knjižnica broji 28.000 knjižnih jedinica, što znači da je knjižnica skoro udvostručila broj jedinica računajući razdoblje od početka njenog djelovanja na oslobođenom području (od 1995. godine), ako znamo da je povratkom u svoj prostor počela djelovati sa svega 15.000 knjižnih jedinica. Spomenuta knjiga rad je djelatnice Gradske knjižnice i čitaonice Petrinja, i predstavlja za sada jedino djelo o povijesti i djelovanju naše knjižnice, o čijem radu je, nakon povratka u Petrinju 1995. godine, vodila bilješke, te uređivala Zavičajnu zbirku.

Slika 2. Knjiga Gradska knjižnica i čitaonica Petrinja 1842.-2002.

1997. godine u sklopu knjižnice počinje djelovati i igraonica, koja je otvorena uz pomoć Društva Naša djeca i uz donaciju za opremu Rettet das Kind iz Austrije.

1998. godine djelatnice Gradske knjižnice su upućene na stručne ispite, koje uspješno polažu. Osim ulaganja u stručno obrazovanje djelatnika Knjižnica nabavlja i računalnu opremu. 2001. godine sredstvima Ministarstva kulture Republike Hrvatske i grada Petrinje pristupa se preuređenju prostora, te se otvara studijska čitaonica i Zavičajna zbirka, a 2002. godini u knjižnici radi 5 djelatnika.

Gradska knjižnica i čitaonica Petrinja 11. siječnja 2006. godine postaje samostalnom ustanovom prema Zakonu o knjižnicama i Odlukom o osamostaljenju Grada Petrinje. Kao

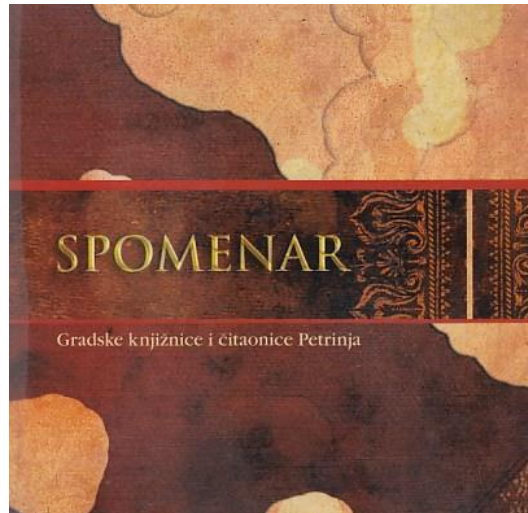
samostalnoj ustanovi osigurana su planirana sredstva iz proračuna grada s kojim knjižnica od tada sama upravlja i raspolaže za vlastite potrebe u okviru godišnjeg plana i programa.

2009. godine knjižnica dobiva namjenska sredstva za police i namještaj dječjeg odjela, pa se prilazi kompletnom preuređenju tog odjela koji svojim novim sjajem privlači sve veći broj djece korisnika.

2010. godine donijet je novi Statut knjižnice, koji nam omogućava zapošljavanje više djelatnika. U to vrijeme postojale su organizacijske cjeline i službe:

- služba za nabavu i obradu knjižnične građe
- odjel za odrasle
 - središnja informacijska služba
 - posudbeni odjel za odrasle
 - čitaonica
 - studijska čitaonica
- odjel multimedije
- odjel za djecu i mladež
 - dječja igraonica
- služba informatizacije
- tehničko-administrativna služba

2012. godine knjižnica obilježava 170-tu godišnjicu postojanja i djelovanja kao ustanova koja predstavlja potrebni i neizostavni dio kulture jednog grada. Naročito ponosni na njeno postojanje, petrinjski knjižničari obilježavaju tu godišnjicu u sklopu Mjeseca hrvatske knjige kada predstavljaju knjigu sjećanja pod nazivom Spomenar Gradske knjižnice i čitaonice Petrinja, u čijem nastajanju zajednički sudjeluju.

Slika 3. Spomenar Gradske knjižnice i čitaonice Petrinja

No kako se sljedećih godina sve više mijenja dobna struktura korisnika, kao i njihova zainteresiranost za informacijsko-komunikacijsku tehnologiju, posebno računalnu i informacijsku pismenost, tako je knjižnica primorana uhvatiti se ukoštac s novim tehnologijama i uspostaviti niz novih usluga kako bi zadovoljila sve zahtjevnije potrebe svojih korisnika.

Budući je ograničena nedovoljnim prostorom, te djeluje u svega 270 m² (ukupni prostor odjela za odrasle i dječjeg odjela), svoje težište poslovanja djelatnici su morali prebaciti i temeljiti na nekoj drugoj osnovi, pa stoga prvenstveno vođeni željom, ali i znanjem, pristupaju osmišljavanju i uvođenju novih usluga kojim će zadovoljiti potrebe svojih korisnika, ali i privući nove. Upravo te izdvojene usluge, kojima se knjižnica ponosi, bit će pojedinačno opisane u sljedećem poglavlju.

IZDVOJENE USLUGE GRADSKJE KNJIŽNICE I ČITAONICE PETRINJA

Zbirka knjiga o Domovinskom ratu

Zbirka knjiga o Domovinskom ratu izdvojen je dio fonda Gradske knjižnice i čitaonice Petrinja, nastala na ideji da se povijesni podaci i građa o ratnim događanjima na području Hrvatske približe svim korisnicima koji su zainteresirani za temu Domovinski rat, te im omogućiti uvid u to područje.

Podaci koji govore o stradanjima Hrvata za vrijeme Domovinskog rata ukazuju na potrebu da se takve činjenice trebaju zapisati kako bi se saznala istina, te očuvao spomen na poginule branitelje koji nisu dvojili u trenucima kada je domovinu trebalo braniti od agresora. Nezaobilazno područje koje je stradalo u ratu, između ostalih, je i naša, vjekovno Hrvatska Petrinja i njezini branitelji, te stoga knjige koje govore o petrinjskom ratištu i njegovim žrtvama zaslužuju posebno mjesto u našoj novonastaloj zbirci.

Gradska knjižnica započela je s prikupljanjem ovakve građe 2007. godine, želeći otvoriti zbirku po uzoru na zbirku knjiga o Domovinskom ratu Gradske knjižnice Vukovar, koja je prva osnovala posebnu zbirku te vrste u narodnim knjižnicama na području Hrvatske.

Zbirka se nalazi u slobodnom pristupu, na izdvojenoj polici označenoj naslovom „Zbirka knjiga o Domovinskom ratu“ i danas broji oko 700 naslova. Osim građe autora iz cijele Hrvatske, dobar dio naslova otpada na poznate domaće, petrinjske autore.

Najveći dio ove građe proizašao je iz fonda Gradske knjižnice i čitaonice Petrinje koje je knjižnica nabavila kupnjom, dio je pristigao kao Otkup Ministarstva Republike Hrvatske, a preostali dio su darovi Hrvatskog informacijskog centra, Hrvatske sveučilišne naklade, Hrvatskog memorijalno-dokumentacijskog centra Zagreb, Koordinacije Udruga proisteklih iz Domovinskog rata Grada Petrinje, Udruge hrvatskih dragovoljaca i veterana Domovinskog rata, Matice hrvatske Petrinja i samih autora.

Gradska knjižnica i čitaonica Petrinja od 2007. godine promovira građu iz Zbirke knjiga Domovinskog rata u sklopu manifestacije što ih Grad Petrinja već tradicionalno održava u mjesecu rujnu pod nazivom „Dani sjećanja“, čiji je cilj očuvanje uspomena na značajne obljetnice Domovinskog rata, te educiranje i informiranje javnosti o istini

Domovinskog rata. Zbirka je vrlo rado prihvaćena, pretraživana i čitana upravo iz razloga jer se nalazimo na području koje je bilo okupirano, ratom razoreno, te je priznato kao područje posebne državne skrbi.

Cijela zbirka knjiga Domovinskog rata proširuje se iz godine u godinu, budući je takvih knjiga sve više, one predstavljaju golem doprinos u sakupljanju povijesnih zapisa koji mogu dobro poslužiti u poučavanju nadolazećih generacija, te predstavlja jedan od oblika čuvanja spomena na hrvatske branitelje i njihovu ulogu u Domovinskom ratu. Stoga će Gradska knjižnica i čitaonica Petrinja i dalje pridavati posebnu pažnju u prikupljanju i očuvanju ove vrijedne zbirke.

Darovnica – Projekt Pčelice u petrinjskoj košnici

Knjižnica uspijeva 2009. godine realizirati projekt darovnica za uređenje i nabavu didaktičkih igračaka Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva čime je uspostavljena nova usluga stalne igraonice pod nazivom „Pčelice u petrinjskoj košnici „ za djecu od 3 do 6 godina, koja nisu obuhvaćena programom vrtića. Zahvaljujući dobroj suradnji s osnivačem i priznatim rezultatima rada, knjižnica uspijeva dobiti sredstva za još jednu pedagošku djelatnicu, odgojiteljicu i knjižničarku koja od tada svakodnevno radi u igraonici Košnica u sklopu Gradske knjižnice i čitaonice Petrinja. Osiguran prostor od nekoliko kvadratnih metara iskorišten je u kvalitetnom radu s djecom, koja mogu sudjelovati u svakodnevnim radionicama igraonice, te na organiziran i kvalitetan način postići socijalizaciju s drugom djecom.

Potreba za ovakvim radom pokazala se opravdanim odmah nakon početka rada igraonice, u koju su tada pristizala i upisivala se s oduševljenjem djeca, koja do sada nisu imala priliku družiti se i ostvarivati kontakte sa svojim vršnjacima.

Roditelji su rado prihvaćali uslove upisa djece u dječji odjel, čime smo pokušavali stvoriti naviku kod djece ranog dolaska u knjižnicu. Znamo da su upravo ta djeca budući čitatelji i korisnici knjižnice, pa smo im posvetili posebnu pažnju. Cilj projekta upravo je unaprjeđenje i poboljšanje odnosa dijete – knjiga – slikovnica – knjižnica, te na taj način stvaranje slike knjižnice kao mjesta za razvoj budućih obrazovanih generacija iz kojih će niknuti novi znanstvenici, inženjeri, liječnici, učitelji, tehnolozi i ostali radnici. Djeca koja su obuhvaćena ovim programom imat će znanja i vještine i navike koje će im biti potrebne kao

preduvjet dobre socijalne, psihičke i fizičke pripremljenosti za školu. Također će im upotreba kvalitetnih didaktičkih igračaka i ostale opreme igraonice pomoći u razvoju motoričkih i kognitivnih sposobnosti.

Slika 4. Pogled na novouređenu dječju igraonicu Košnica GKČ Petrinja

Projekt „Dok čitaš, ne čekaš!“

Koliko je važno čitanje i promicanje čitanja najbolje znaju knjižničari, koji se time i bave, uporno pokušavajući osvijestiti cjelokupnu društvenu zajednicu nudeći razne programe i projekte i pokušavajući na zanimljive i različite načine uključiti što više korisnika u razne aktivnosti za poticanje čitanja. No, korisnosti tih aktivnosti teško mogu brzo mijenjati navike ne-čitača. Zato knjižničari svojim upornim i kontinuiranim radom, te osjećajem, ljubavlju i iskustvom dolaze do novih ideja, koje su usmjerene upravo da zadovolje te potrebe. Prvi korak k ostvarivanju tog cilja zapravo je želja za razvijanjem pozitivnog odnosa prema knjizi, poticanja na razgovor o knjizi i provođenje slobodnog vremena u knjižnici, dakle među knjigama. Na taj način isprva se ostvaruje bliski kontakt s knjižničarima, a zatim i s ostalim korisnicima, pa možemo govoriti o stvaranju novih prijateljstava, zabave, veselja, smijeha i osjećaja sigurnosti u poznatom prostoru, ali i stjecanju novih znanja.

Gradska knjižnica i čitaonica Petrinja, osim stalnih korisnika u svom prostoru, želi motivirati i ostale korisnike, privući ih i omogućiti i njima razne knjižnične usluge, te cijeloj zajednici ukazati na važnost čitanja, pa na taj načini promovirati čitanje.

Zato 2015. godine dolazi na ideju provođenja zanimljivog projekta pod nazivom „**Dok čitaš, ne čekaš!**“ po uzoru na slične projekte koji se provode u Kanadi. Naime, riječ je o postavljanju polica s knjigama u prostore izvan knjižnice. Prvu policu postavili smo u Dom zdravlja Petrinja, što nam je odobrio njihov ravnatelj, kao nastavak uspješne suradnje u akciji „Čitam, dam, sretan sam“, kojom smo poklonili donirane slikovnice najmlađoj korisničkoj skupini, tj. djeci pedijatrijskog odjela petrinjskog Doma zdravlja.

Slijedi postavljanje polica knjiga u ulaznom prostoru POU Hrvatskog doma Petrinja. Zatim smo naišli na interes različitih poslovnih subjekata u našem gradu, te smo tako police postavili i u poslovnicu OTP banke u Petrinji, ali i u prostor HEP pogona Petrinja, a ljeti i na gradskom kupalištu.

Slika 5. Prikaz polica „Dok čitaš, ne čekaš!“

Zasad brojimo 11 postavljenih polica. Interes raste, a za daljnji razvitak potrebna su nam financijska sredstva kojih trenutno nemamo dovoljno. Budući da je Gradska knjižnica i čitaonica Petrinja sama realizirala ovu ideju, ponajprije u financijskom smislu, gledali smo kako što manje uložiti financijskih sredstava kojih ionako nedostaje. Zato smo sami kreirali police, koje smo kupili i dali izrezati na mjeru, te ih sami sastavljali i prevezli do određenog

mjesta. Čak smo razmišljali i o boji koja će biti primjerena i privlačna za građane u svakom pojedinom prostoru.

Knjižna građa, koja se može naći na ovim policama označena je naljepnicom na kojoj se nalazi slogan „*Dok čitaš, ne čekaš!*“, a građa proizlazi iz poklona građana i otpisane građe Gradske knjižnice i čitaonice Petrinja, kojoj smo na ovaj način dali novu vrijednost nastojeći povećati interes za knjigu i čitanje i izvan prostora same knjižnice. Građani na ovim policama mogu pronaći uglavnom laganu literaturu, odnosno beletristiku, a za najmlađe korisnike, odnosno djecu pripremili smo i police napunili literaturom za djecu, te većim dijelom slikovnicama. Ideja je bila da građani na mjestima okupljanja, kao što su različite poslovnice, gdje moraju pričekati na red za uslugu, mogu u tom vremenu prolistati, ali i pročitati dio ponuđenih knjiga, te na taj način doći u kontakt s knjigama, koji će, nadamo se, pobuditi njihov interes za čitanjem. Knjige nisu namijenjene da ih se odnosi, već samo čita u tom prostoru. Naravno, ako se neki korisnik ipak odluči knjigu ponijeti sa sobom, bit će mu to dozvoljeno, budući da nema posebnog nadzora nad tom građom. Iako kamere postoje u svim prostorima u kojima su postavljene police, nećemo za korisnicima tragati ako su knjige odnijeli, niti im to uzeti za zlo, jer je ta građa otpisana, a mi ćemo biti zadovoljni činjenicom da smo ipak uspjeli zainteresirati ponekog novog korisnika za čitanje, te se nadati da će takav korisnik poželjeti postati članom knjižnice u kojoj će onda imati mnogo veći izbor cjelokupne knjižnične građe.

Financijska sredstva koja su potrebna za ovaj projekt namjeravamo tražiti od Ministarstva kulture Republike Hrvatske pod financiranjem knjižnične djelatnosti - akcije i manifestacije kao Projekt poticanja čitanja pod nazivom „*Dok čitaš, ne čekaš!*“. Dio sredstava mogao bi se izdvajati i iz redovnih sredstava Gradske knjižnice i čitaonice Petrinja, koju bi, nadamo se, podržao i Grad Petrinja. Tu bi bila uključena sredstva za nabavu materijala za izradu polica, te bi jednim djelom tih sredstava nabavljali građu kojom bi punili police, i na taj način osigurali veću, potpuniju i noviju ponudu građe svim zainteresiranim korisnicima.

Projekt koji je krenuo 2015. namjeravamo kontinuirano provoditi i redovno popunjavati naše police građom svake godine ili ih po potrebi nadopunjavati. Na projektu rade svi zaposleni knjižničari i svatko ima zadatak na bilo koji način doprinijeti razvoju ovog projekta, te usmenim putem širiti informaciju o postavljenim policama u raznim objektima. Također se nadamo povratnim informacijama i mišljenjima naših sugrađana, koje bi uvažavali i u dogovoru s njima primjenjivali, te na koncu poboljšali naš projekt.

Evaluacija projekta, odnosno vrednovanje projekta zasniva se na anonimnoj anketi koju ćemo priložiti u police, te na taj način zamoliti korisnike da ju ispune i otkriju nam svoje zadovoljstvo/nezadovoljstvo, dojmove, mišljenja, primjedbe i sl.

Zasad znamo da je najveći interes pokazala najmlađa skupina, odnosno djeca upravo na pedijatrijskom odjelu Doma zdravlja Petrinja. Naime, ispostavilo se da djeca u tom prostoru duže borave, otprilike 2-3 sata dok s roditeljima čekaju red za pedijatra i da vrlo rado listaju, gledaju te traže da im roditelji čitaju slikovnice koje su prisutne na tim policama. Više puta, zatekli smo čak praznu policu, odnosno sve slikovnice bile su u uporabi. Samim tim, zadovoljni smo da su slikovnice pronašle put do novih čitača i nadamo se da će upravo zbog tog projekta, ponajprije djeca, poželjeti postati novi članovi naše knjižnice, a onda i njihovi roditelji.

Kako je glavni cilj ovog projekta poticanje čitanja, samom uporabom polica na pedijatrijskom odjelu Doma zdravlja Petrinja već ostvaren, razmišljali smo i o mogućim drugim ciljevima za koje bismo željeli da se ostvare tijekom ovog projekta. Tako smo osmislili i dogovarali kako ćemo u građu koja se nalazi na takvim policama ubaciti posebno dizajnirane kupone, a njihove donosioce, koji su ih ujedno čitanjem ili listanjem pronašli, nagraditi besplatnim jednogodišnjim učlanjenjem u našu knjižnicu.

Dakako, projekt treba još analizirati i proučiti, no samim pokretanjem uspjeli smo u namjeri poticanja čitanja, te smo zasad zadovoljni njegovom realizacijom, iako ima još prostora u kojem bi se sam projekt mogao nadograditi i razviti.

Radio Knjiški moljac

U cilju javnog oglašavanja, kao elektroničko glasilo Gradske knjižnice i čitaonice, pojavila se ideja jednog našeg djelatnika, o internetskom radiju kao novom mediju za oglašavanje svega što se u knjižnici događa. Naravno, rad se temeljio na dobroj volji svih djelatnika koji su bili spremni odvojiti dio svog radnog vremena i baviti se osmišljavanjem novih ideja za razne emisije koje bi se mogle emitirati. Provodeći svoje vrijeme u emitiranju emisija, djelatnici ostvaruju bolje raspoloženje iz kojeg proizlazi skladnije zajedništvo kolektiva. Iako je to iziskivalo dosta truda i vremena, upornošću djelatnika, 2011. g. uspjeli

smo realizirati cjelokupnu ideju internetskog radija i zajednički je nazvali „Knjiški moljac“. Bio je to prvi knjižničarski radio u Republici Hrvatskoj, za kojeg smo morali isposlovati i Ugovor sa ZAMP-om. Radio je predstavljen 2012. godine u Osijeku na 38. Skupštini Hrvatskog knjižničarskog društva.

Vijesti o događanjima u knjižnici, prijenosi raznih predstavljanja knjiga, predavanja, tribina i ostalih aktivnosti svakodnevno je bilo na raspolaganju 24 sata dnevno svakom korisniku koji je samo trebao pristupiti našoj web adresi knjižnice.

Anketom koja je provedena na internetskoj stranici, došli smo do spoznaje da upravo ovu ideju otvaranja internetskog radija smatra odličnim više stotina slušatelja, te da nitko nije protiv ove nove radiopostaje koja prvenstveno služi za oglašavanje djelatnosti knjižnice, iako rad knjižnice prate i lokalni mediji, kao što je Petrinjski radio, portal 53, portal PS, Večernji list i sl.

Nažalost, ova usluga je ugašena s 1.siječnja 2017. godine, zbog financijskih troškova koje Gradska knjižnica i čitaonica nije mogla više sama podmirivati. No, s planiranjem i nakon izgradnje novog prostora nadamo se da će ova usluga opet zaživjeti.

E-knjige

Gradska knjižnica i čitaonica Petrinja svjesna je dobrobiti novih informacijskih tehnologija, koje sve više prodiru u svakodnevnu uporabu naših korisnika prilikom pretraživanja, pronalaženja, odabira, uporabe i kvalitetnog korištenja raznih izvora informacija.

Kako u viziji i misiji naše knjižnice piše da ona mora pružiti mogućnost upoznavanja i korištenja tehnologije svim zainteresiranim građanima, odlučili smo se na nabavu e-čitača, te pokušali vidjeti kolika će biti zainteresiranost i potraga za korištenjem tog uređaja. Ponudili smo ga na korištenje u prostoru knjižnice Odjela za odrasle i promatrali, te bilježili broj korištenja. Nakon nekog vremena ispostavilo se da korisnici žele isprobati korištenje e-čitača, ali to se odnosilo samo na mlađu populaciju, kojoj uporaba novih tehnoloških uređaja ne predstavlja problem, za razliku od onih nešto starijih, koji se često samo zbog straha od neznanja u rukovanju s novom tehnologijom, odmiču od uporabe takve tehnologije, iako se ona danas u svijetu nameće kao nadolazeći trend. Proizlazi to i iz činjenice da se tržište e-

knjiga danas u Hrvatskoj razvija i raste sve brže i brže, a potaknuto je i od strane Ministarstva kulture Republike Hrvatske.

Budući da smo uvidjeli kako e-knjiga pronalazi svoje korisnike i u našoj knjižnici, uložili smo financijska sredstva i kupili dva nova Kindle e-čitača, te na njih učitali besplatne lektire sa internetske stranice e-lektire. Naravno da smo morali prije toga razmisliti o autorskim pravima, pa smo kontaktirali nakladnike od kojih smo dobili dozvolu s kojom sad možemo krenuti u posuđivanje takvog e-čitača korisnicima.

E-usluge

Vođeni načelom da će se zadovoljan korisnik ponovno vratiti, uveli smo niz e-usluga koje su kreirane upravo prema zahtjevima naših korisnika, kojima smo tako željeli omogućiti i pojednostavniti korištenje usluga. Također se možemo pohvaliti činjenicom da su nam e-usluge jedan od razvijenih segmenata u poslovanju knjižnice.

Jedna od prvih mogućnosti bilo je produljenje roka posudbe putem e-pošte. Za tu uslugu koristila se jedinstvena e-adresa, na koju je svaki korisnik koji je želio produljiti rok posudbe trebao poslati ključnu riječ i svoj članski broj. Detaljnije upute i slikovni prikaz potrebnih radnji lijepili smo na unutarnju stranicu knjižne građe koji je služio kao svojevrsni podsjetnik. Također se upute nalaze i na našoj web stranici.

Sljedeća mogućnost je bila upis naslova u knjigu desiderata koja se također nalazi na web stranici knjižnice, a bilo koji anonimni korisnik može upisati naslov koji bi želio da knjižnica nabavi. Prijedlozi koji se pronalaze na ovom popisu ulaze u razmatranje prilikom nabave nove građe, pri čemu se može vidjeti da knjižničari uvažavaju mišljenja svojih postojećih i potencijalnih korisnika, te na ovaj način poštuju i realiziraju osobne želje korisnika.

Nadalje, pružili smo svojim korisnicima mogućnost uporabe aplikacije e-kataloga, te ga nazvali Mišotraž, koji služi za pretraživanje lokalnog kataloga, a nalazi se na policama s fondom. Njime se isključivo može pretraživati e-katalog samo uporabom miša, odakle i takav naziv. Smatrali smo da će se korisnici, koji žele sami pretraživati građu, lakše snaći i pronaći traženu građu koristeći takvu vrstu kataloga, koja osim osnovnih podataka, sadrži i omotnu sliku građe, a nalazi se svega na par koraka od knjižne građe. Možemo reći da je ovakav način pretraživanja vrlo jednostavan i dobro prihvaćen od strane naših korisnika, a za one ostale koji ipak više vole ljudski kontakt, uvijek stoji na raspolaganju i knjižničar.

Od 2015. godine pružamo mogućnost produljenja roka posudbe putem SMS poruke, te uslugu obavještavanja korisnika o pristigloj pričuvu, opomeni za prekoračenje roka posudbe, neradnim danima knjižnice, upozoravanju o isteku članstva, ali i pozivanju na razna događanja u knjižnici. Sve poruke su potpuno automatizirane poruke sustava, a temelje se na uporabi mobilne tehnologije kao sredstva komunikacije s korisnicima, pri čemu je knjižničar oslobođen takvog posla. No, to se odnosi samo na one korisnike koji imaju i koriste se mobilnim mrežama. Ostali korisnici mogu zatražiti sve ove vrste usluga na tradicionalan način – običnim telefonom ili osobnim dolaskom u knjižnicu.

IDEJA O IZGRADNJI KNJIŽNICE KAO TREĆEG PROSTORA

Gradska knjižnica i čitaonica Petrinja teži izgradnji nove zgrade u kojoj bi ova ustanova postala prepoznatljivo mjesto susreta u zajednici, kao knjižnica trećeg prostora s ugodnog i udobnog eksterijera i interijera, prostorom za sve građane gdje bi se na adekvatan način zadovoljavale informacijske, kulturne i obrazovne potrebe svakog korisnika.

Budućnost je često nepredvidiva, ali svojim ustrajnim pokušajima izgradnje svijesti, kako pojedinaca tako i društva u cjelini, nastojimo objasniti i opravdati važnost potrebe postojanja i djelovanja rada knjižnice, naročito tijelima lokalne javne vlasti od kojih prvenstveno očekujemo potporu u izgradnji nove knjižnice. Osnivač, odnosno Grad Petrinja dobro je upoznat s cijelom situacijom oko nedostatka prostora u knjižnici, koja prema standardima treba imati najmanje 900 m² prostora, i koja ga, s pravom možemo reći, zaslužuje za cjelokupan neprekinuti niz godina u kojem djeluje, počevši od davne 1842. godine. Na sreću, tijela javne vlasti napokon su stale uz nas, i zajedničkim snagama krenulo se u promptno rješavanje tog problema. Možemo se čak pohvaliti time da je Grad Petrinja preuzela odgovornost i provođenje izgradnje nove knjižnice. Naime, pristupila je izradi Intervencijskog plana u okviru Programa integrirane fizičke, gospodarske i socijalne regeneracije pilot područja malih gradova na ratom pogođenim područjima.

Knjižnici je do sada osigurano i prepisano zemljište sa zgradom stare industrijske baštine, odnosno gradskom klaonicom, koja predstavlja zaštićeno kulturno dobro.

Slika 6. Stara zgrade industrijske baštine u čijim obnovljenim prostorijama bi se trebala nalaziti nova GKČ Petrinja

2014. godine pokrenuta je inicijativa za izgradnju knjižnice, te je napravljena Programska osnova, zatim je napravljeno idejno rješenje, uknjiženo je pravo građenja, a još nam nedostaje glavni projekt i sve potrebne dozvole na kojima se trenutno radi. Naravno, najveća stavka je i prikupljanje financijskih sredstava, koja će se prvenstveno potraživati iz EU fondova, ali i koja prikupljanju i knjižničari preko žiro-računa koji je otvoren i namijenjen donacijama za izgradnju nove knjižnice u Petrinji.

Slika 7. Prikaz jednog od idejnih rješenja nove zgrade GKČ Petrinja

Zašto je uopće pokrenuta inicijativa za izgradnju nove knjižnične zgrade postat će razvidno nakon istraživačkog dijela ovog rada.

ISTRAŽIVANJE O ZADOVOLJSTVU/NEZADOVOLJSTVU KORISNIKA

Provedeno istraživanje o mišljenju korisnika za smještaj, veličinu prostora i prostorne nedostatke imalo je za cilj utvrditi stupanj zadovoljstva/nezadovoljstva postojećim prostorom kojim GKČ Petrinja raspolaže. Istraživanje je provedeno s pomoću ankete, koja se sastojala od deset pitanja na tri stranice, a korisnici knjižnice anketu su ispunjavali anonimno i dobrovoljno tijekom travnja i svibnja 2017. godine. Pitanja su bila uglavnom zatvorenog tipa, što je korisnicima omogućilo brže i jednostavnije davanje odgovora. Korisnici su dobili anketni listić ispisan na papiru, te su za ispunjavanje trebali odvojiti 5 do 10 minuta. Odabir korisnika koji su ispunjavali anketu je slučajna.

U istraživanju su postavljene 3 hipoteze, a za njihovo postavljanje odgovorni su svi knjižničari Gradske knjižnice i čitaonice Petrinja. Naime, svoju stranu pogleda na djelovanje, pružanje postojećih usluga, te mišljenje o vlastitim prostorima htjeli smo usporediti s mišljenjima korisnika. Tako se prva hipoteza odnosi na razloge dolaska korisnika u knjižnicu, druga se odnosi na zadovoljstvo pruženim uslugama, a treća na zadovoljstvo knjižničnim prostorom. Pa tako slijede:

- korisnici dolaze u knjižnicu prvenstveno radi posudbe knjižne građe
- korisnici su zadovoljni radom knjižničara, pruženim uslugama i atmosferom
- korisnici nisu zadovoljni postojećim prostorom i veličinom knjižnice

Provođenjem ankete provjerene su postavljene hipoteze kroz nekoliko skupina pitanja. U prvoj skupini, u dva pitanja, kroz odgovore korisnika, saznali smo opće podatke kao što su spol i dob korisnika koji su ispunjavali anketu. U drugoj skupini kroz tri pitanja, doznajemo koliko često korisnici posjećuju knjižnicu i koji su to najčešći razlozi dolaska, odnosno koje usluge koriste, te koliko su zadovoljni ponuđenim uslugama. Treći dio odnosi se na 6. i 7. pitanje u kojem su korisnici mogli dodijeliti ocjenu postojećem smještaju, prostoru i veličini same knjižnice, ali i odabrati što im od navedenog nedostaje. Sljedeće 8. pitanje nadovezuje se na prethodna dva pitanja, a korisnici su mogli izraziti stupanj zadovoljstva/nezadovoljstva opsegom i brojem primjeraka, koje je usko povezano upravo s nedostatkom prostora, zbog čega knjižnica nabavlja samo po jedan primjerak nove knjižne građe. Sljedeće pitanje je

ocjena zadovoljstva korisnika radom knjižničnih djelatnika. Slijedi zadnje, 10. pitanje u kojem se traži potvrda ili negacija potrebe za adekvatnim i većim prostorom knjižnice s mogućim obrazloženjem odgovora.

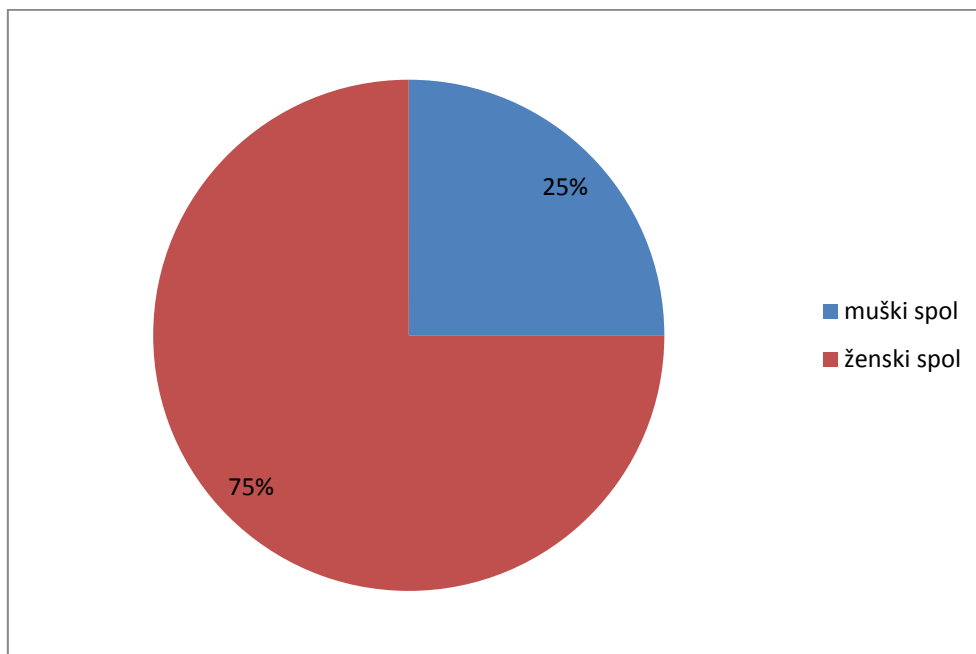
Svi korisnici ispitanici voljno su pristupili ispunjavanju ankete. Ukupno je odgovoreno 100 anketnih listića.

Rezultati istraživanja

Na kraju provođenja ankete te analizom odgovora dobiveni su rezultati koji nam otkrivaju sljedeće podatke. Naime, za svako pitanje izrađen je graf s pripadajućim vrijednostima, te su na taj način rezultati predočeni i vizualno.

Spol

Anketa je pokazala da je od ukupnog broja ispitanika više osoba ženskog spola ispunilo anketu, točnije njih 75, dok je bilo svega 25 osoba muškog spola.

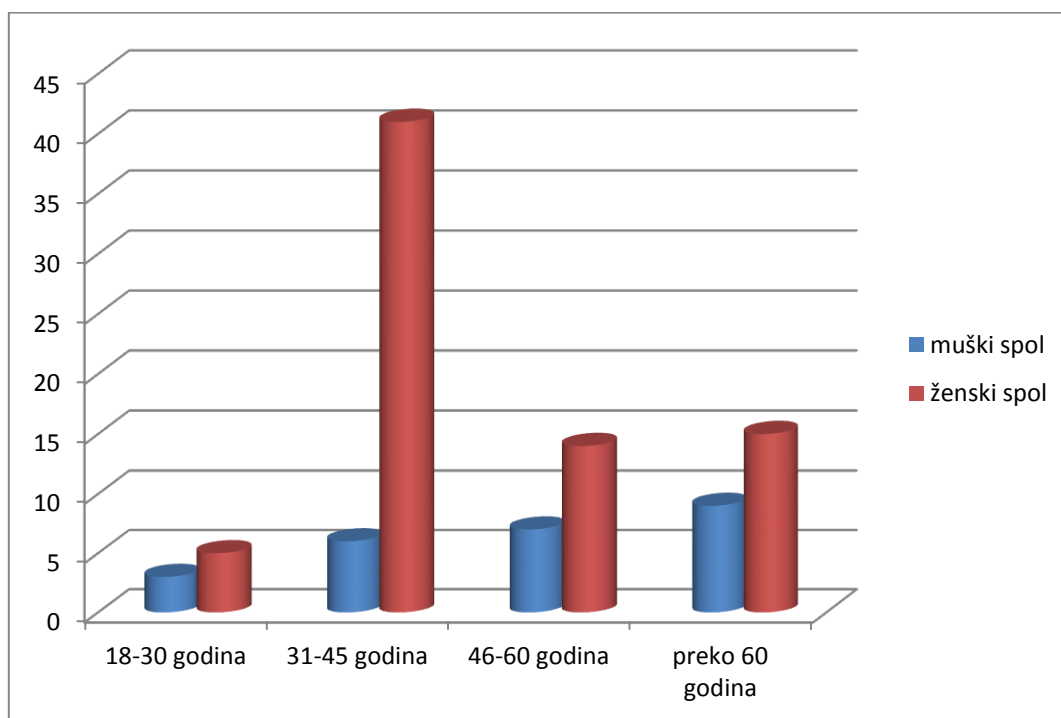
Graf 1. Prikaz raspodjele ispitanika prema spolu

Dob

Iz odgovora na drugo pitanje, a prema sljedećem grafu, vidi se podjela korisnika prema njihovoj dobi, a koji su ispunjavali anketu. Iz toga proizlazi da 8 % ispitanika pripada prvoj skupini korisnika, odnosno korisnicima između 18. i 30. godine života i to 5 % osoba ženskog spola i 3 % muškog spola. Drugoj skupini, tj. dobi od 31. do 45. godine života pripada čak 47 % ispitanika, (41 % osoba ženskog spola i 6 % muškog spola), zatim trećoj skupini, tj. od 46. do 60. godine pripada 21 %, (14% osoba ženskog spola i 7% muškog spola), a zadnjoj skupini, odnosno onoj preko 60 godina čak 24% ispitanika (15 % osoba

ženskog spola i 9% muškog spola). Korisnici mlađi od 18 godina nisu niti bili obuhvaćeni ovom anketom.

Iz ovih podataka može se vidjeti da je anketom bilo obuhvaćeno najviše korisnika skupine od 31-45 godina, točnije njih 47%, zatim slijedi skupina preko 60 godina sa 24 % ispitanika, iza toga skupina 46-60 godina sa 21 % i na kraju najmlađa skupina, odnosno od 18 do 30 godina sa svega 8 % ispitanika.

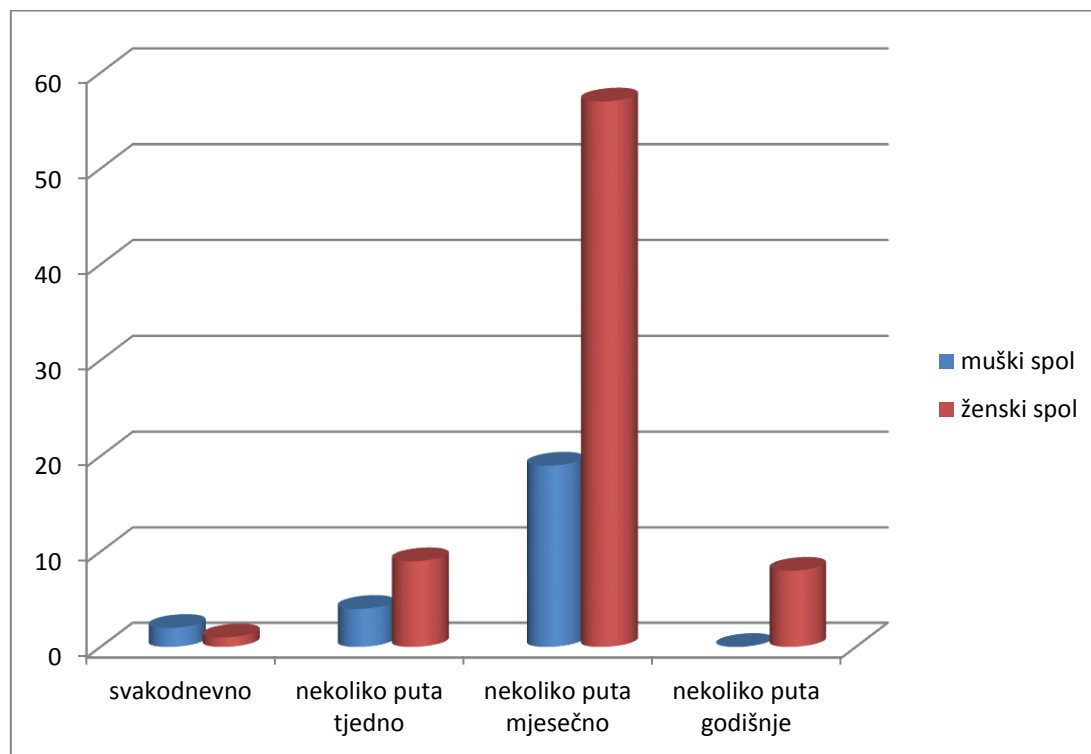
Graf 2. Prikaz ispitanika prema dobnoj granici i spolu

Iz grafa je također vidljivo da je anketom obuhvaćeno najviše osoba ženskog spola i to skupine od 31 do 45 godina.

Učestalost posjeta knjižnici

Slijede rezultati prema kojima se može vidjeti koliko često korisnici dolaze, odnosno posjećuju knjižnicu. Iz rezultata je vidljivo da je najviše korisnika koji su odgovorili da knjižnicu posjećuju nekoliko puta mjesečno (njih čak 78%, odnosno 57% osoba ženskog

spola i 19% muškog spola), dok je onih koji u knjižnicu dolaze svakodnevno samo 3%. Nešto malo više je onih korisnika koji knjižnicu posjećuju nekoliko puta godišnje (njih 8%, samo ženskog spola), a nekoliko puta tjedno knjižnicu obilazi 13 % ispitanih korisnika i to 9% osoba ženskog spola i 4 % muškog spola.

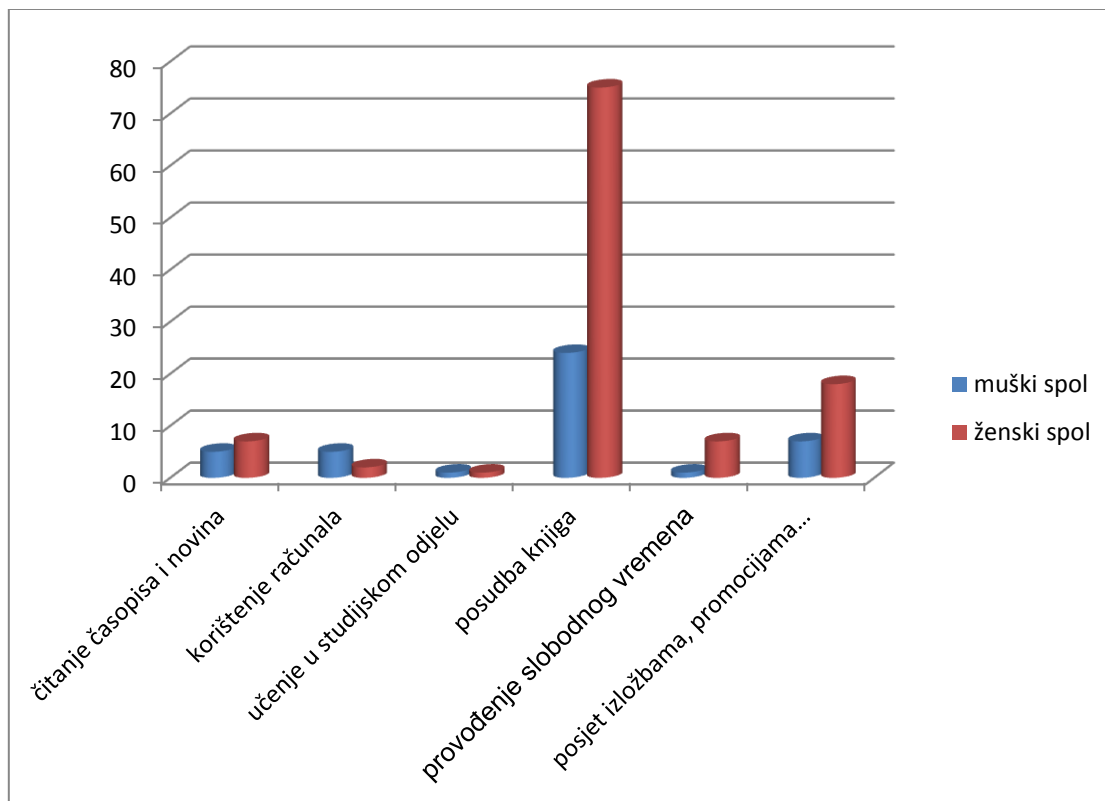

Graf 3. Prikaz učestalosti posjeta ispitanika prema spolu

Razlozi dolaska u knjižnicu

Na ovo pitanje korisnici koji su ispunjavali anketu mogli su odabrati više odgovora, pa tako proizlazi da su razlozi dolaska korisnika u knjižnicu prvenstveno zbog posudbe knjiga što je odabralo čak 99 % ispitanih korisnika (svih 75% osoba ženskog spola i 24% muškog spola), zatim posjet izložbama, promocijama knjiga, autora, predavanja odabralo je 25 % ispitanika (18% ženskog i 7% muškog spola), njih 12 % (7% ženskog spola i 5% muškog spola) odabralo je za razlog dolaska čitanje časopisa i novina u čitaonici, zatim slijedi provođenje slobodnog vremena od strane 8 % ispitanika (7% ženskog spola i 1% muškog spola), na petom mjestu nalazi se odabran odgovor korištenje računala i pretraživanje interneta sa 7 % ispitanika (2% ženskog i 5% muškog spola) i na kraju samo 2 % ispitanih

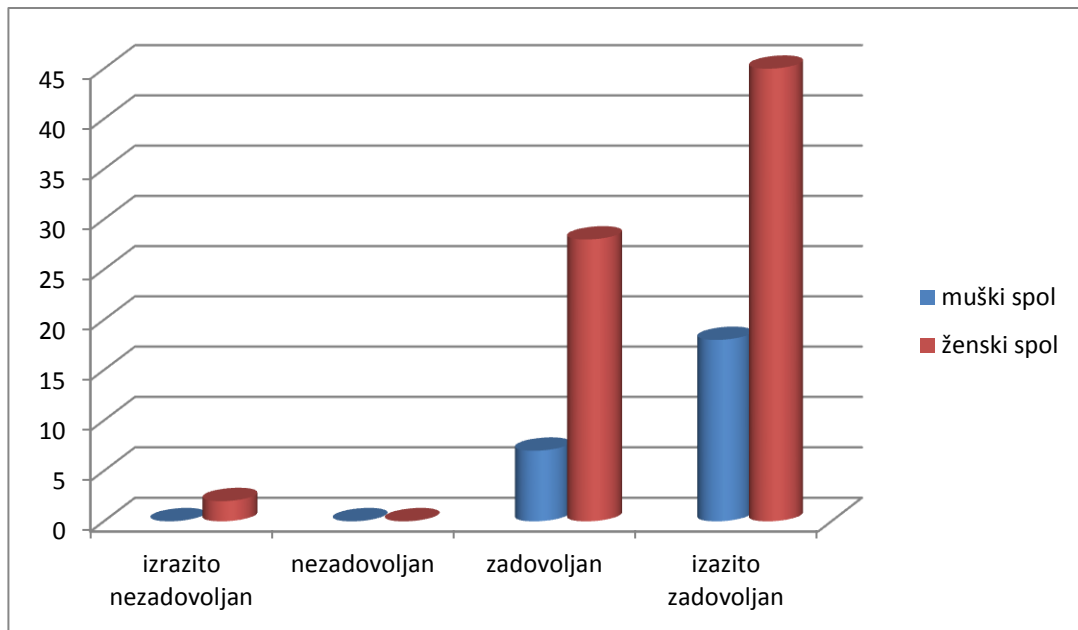
korisnika (u istom omjeru ženskog i muškog spola) koristi knjižnicu za učenje u studijskom odjelu knjižnice.

Graf 4. Prikaz razloga dolazaka ispitanika prema spolu

Zadovoljstvo ponuđenim uslugama

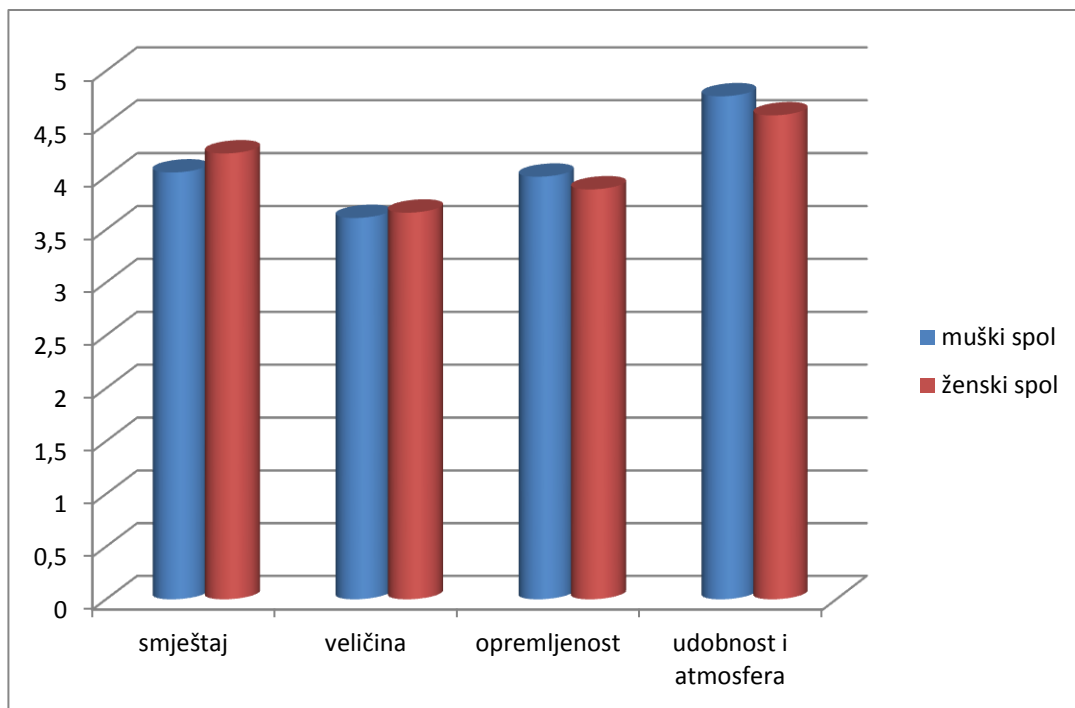
Korisnici su se izjasnili da su izrazito zadovoljni ponuđenim uslugama, što potvrđuje njih 63% (tj. 45% ženskog spola i 18% muškog spola). Zadovoljnih korisnika je 35 %, od toga 28% ženskog spola i 7% muškog spola. Nezadovoljnih uopće nema, a izrazito nezadovoljnih je samo 2 %, i to ženskog spola.

Graf 5. Prikaz zadovoljstva ispitanika prema spolu

Ocjena za postojeći smještaj, veličinu, opremljenost, te udobnost i atmosferu

Ovaj dio upitnika, koji je obuhvaćen 6. pitanjem je zapravo dio ankete koji nam odgovara na pitanje o zadovoljstvu prostorom i veličinom knjižnice, zbog čega je anketa prvenstveno i provedena. Ovdje je uz grafički prikaz izračunata i prosječna ocjena pojedinih karakteristika knjižnice. Rezultati govore da su ispitanici korisnici najviše zadovoljni sa udobnošću i atmosferom u knjižnici, te tako prosječna ocjena ispitanika iznosi 4,63. Za smještaj je dodijeljena također dosta visoka prosječna ocjena ispitanika od 4,18. Opremljenost je nešto slabije ocijenjena, sa 3,91, dok je veličini knjižnice dodijeljena prosječna ocjena 3,66.

Graf 6. Prikaz prosječne ocjene ispitanika prema spolu za prostor

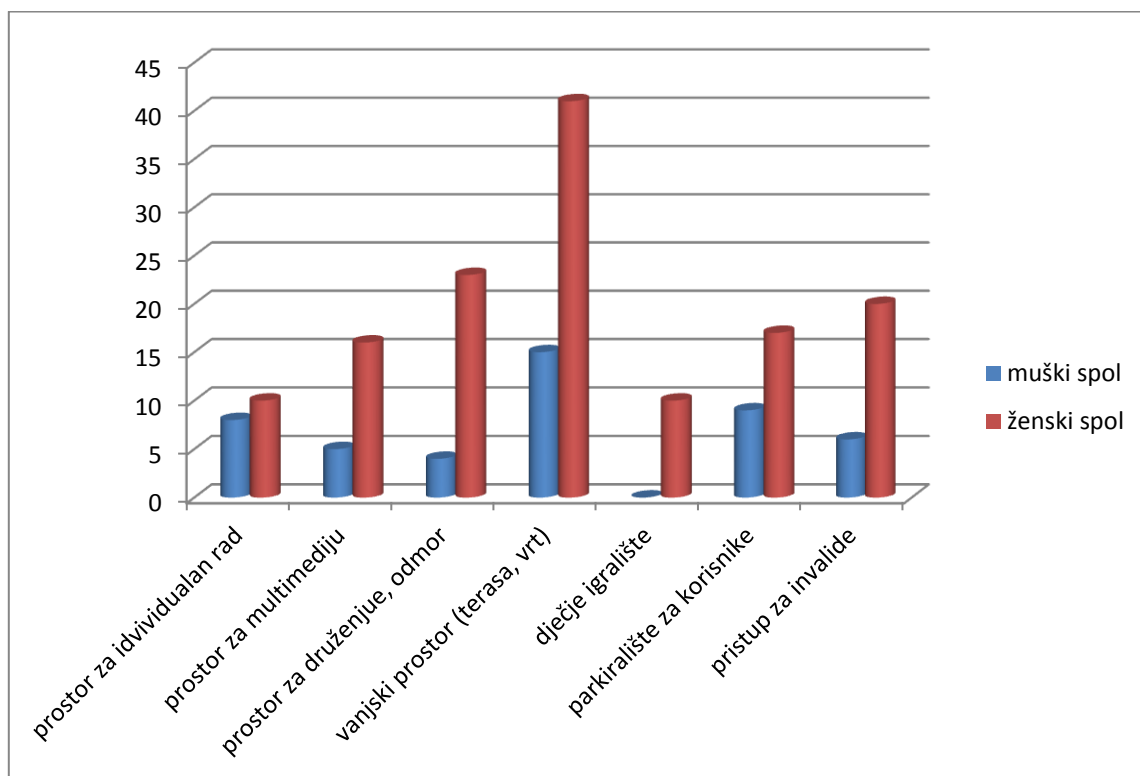
	prosječna ocjena ispitanika ženskog spola	prosječna ocjena ispitanika muškog spola	prosječna ocjena ispitanika
Smještaj	4,22	4,04	4,18
Veličina	3,66	3,64	3,66
Opremljenost	3,88	4,0	3,91
Udobnost i atmosfera	4,58	4,76	4,63

Tablica 1. Prikaz prosječnih ocjena ispitanika

Odabir nedostajućeg prostora prema ponuđenim odgovorima

Slijede rezultati 7. anketnog pitanja, koje je vezano uz prethodno, na način da su korisnici trebali obilježiti ono što im najviše nedostaje u postojećem prostoru. Na pitanje je bilo moguće odgovoriti tako da se moglo odabrati više ponuđenih odgovora. Analiza pokazuje

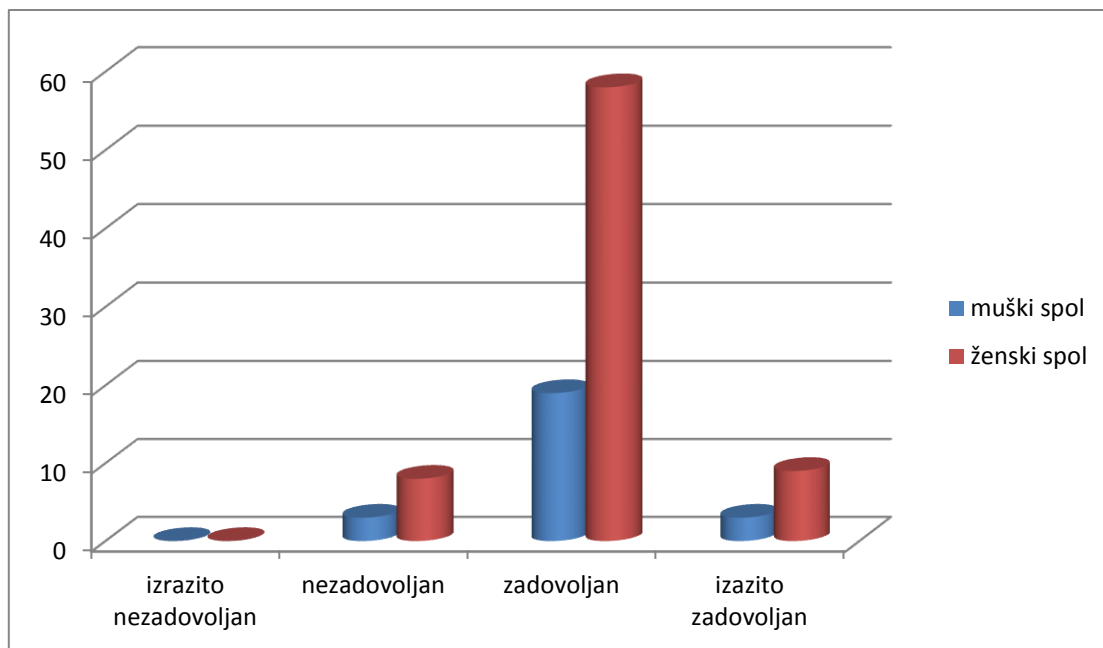
da se 56 % korisnika ispitanika (41% ženskog spola i 15% muškog spola) odlučilo da im najviše nedostaje vanjski prostor kao što je vrt ili terasa, zatim 27 % ispitanika (23% ženskog spola i 4% muškog spola) je odabralo da im nedostaje prostor za druženje, odmor i osvježenje, odmah iza se nalazi nedostatak parkirališta za korisnike sa 26% (17% ženskog spola i 9% muškog spola), kao i pristup za invalide, također sa 26 % (20% ženskog spola i 6% muškog spola). Slijedi 21 % ispitanika (16% ženskog spola i 5% muškog spola) koji su se odlučili za nedostatak prostora za multimediju, 18 % ispitanika (10% ženskog spola i 8% muškog spola) je odabralo odgovor nedostatka prostora za individualan, tihi rad i na kraju njih 10 % (sve ženskog spola) odlučilo se za nedostatak dječjeg igrališta.

Graf 7. Prikaz odgovora ispitanika za nedostajući prostor

Zadovoljstvo fondom knjižnice s obzirom na opseg i broj primjeraka

Analizom ovog pitanja, došlo se na zaključak da su korisnici uglavnom zadovoljni fondom, odnosno opsegom i brojem primjeraka, što izjavljuje 77% korisnika ispitanika, izrazito zadovoljnih je 12 %, nezadovoljnih 11 %, a izrazito nezadovoljnih nema.

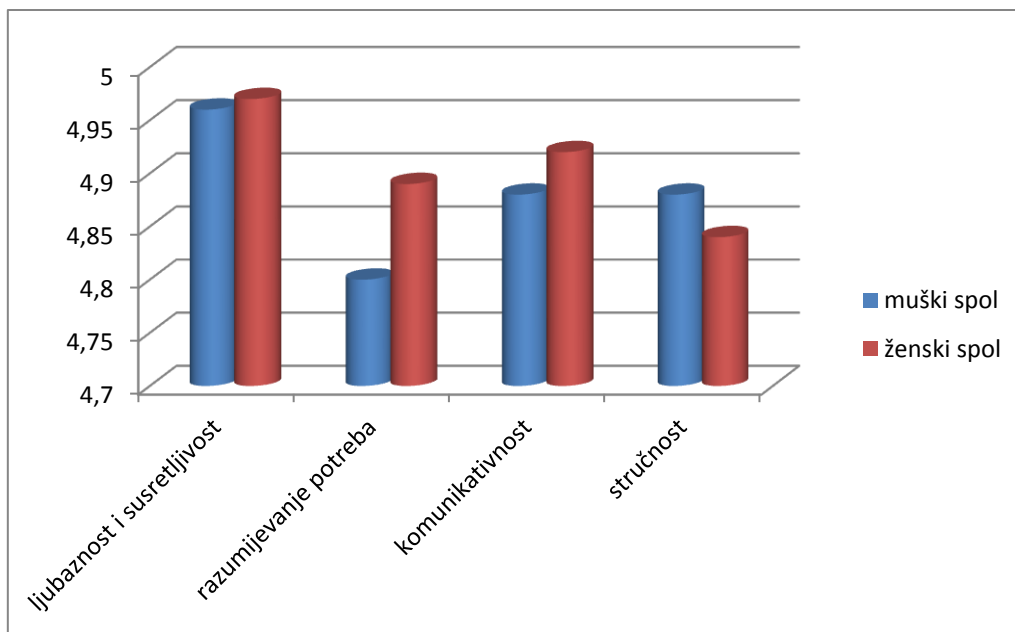
Graf 8. Prikaz zadovoljstva/nezadovoljstva ispitanika fondom knjižnice

Zadovoljstvo određenim kompetencijama knjižničara

Deveto anketno pitanje odnosilo se na ocjenu koju su korisnici mogli dodijeliti za pojedine osobine knjižničara, pa su tako korisnici izrazili najveće zadovoljstvo za ljubaznost i susretljivost korisnika (prosječna ocjena 4,97), na drugom mjestu se nalazi komunikativnost (4,91), zatim slijedi razumijevanje potreba (4,87) i na kraju stručnost s ocjenom 4,75.

	Prosječna ocjena osoba ženskog spola	Prosječna ocjena osoba muškog spola	Ukupna prosječna ocjena ispitanika
Ljubaznost i susretljivost	4,97	4,96	4,97
Razumijevanje potreba	4,89	4,80	4,87
Komunikativnost	4,92	4,88	4,91
stručnost	4,84	4,88	4,85

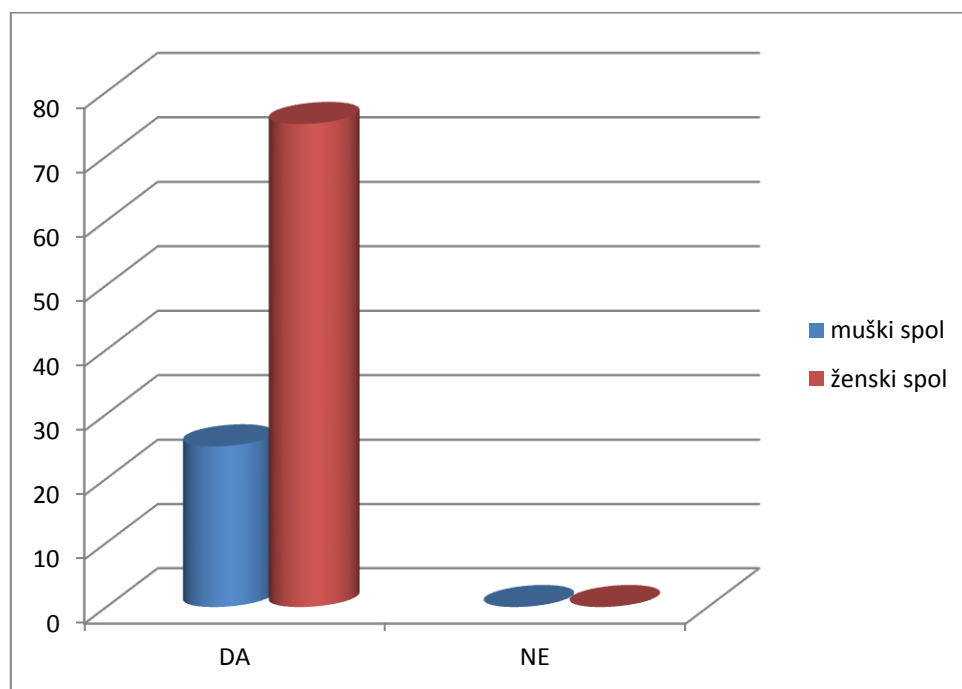
Tablica 2. Prikaz prosječnih ocjena ispitanika za kompetencije knjižničara

Graf 9. Prikaz zadovoljstva/nezadovoljstva ispitanika za kompetencije knjižničara

Potreba za novim, većim, adekvatnim prostorom

Zadnje pitanje, koje je imalo samo dva moguća odgovora jasno pokazuje da je prema korisničkom mišljenju, potreba za novim prostorom 100 %, što pokazuje graf 10.

Graf 10. Prikaz odgovora ispitanika prema spolu o potrebi većeg prostora

Analiza rezultata istraživanja

Provedeno anketno istraživanje u Gradskoj knjižnici i čitaonici Petrinja dalo je pozitivnu potvrdu na 2 postavljene hipoteze, pa tako na temelju analiziranih odgovora slobodno mogu reći da su 2 hipoteze ispravno postavljene, dok se 3. hipoteza pokazala djelomice točnom.

Naime, korisnici u knjižnicu prvenstveno dolaze zbog posudbe knjižne građe i korisnici su zadovoljni radom knjižničara, pruženim uslugama i atmosferom. Za treću hipotezu, koja se odnosila na to da korisnici nisu zadovoljni prostorom i veličinom same knjižnice, moram reći da nije u potpunosti točna, jer rezultati pokazuju da su korisnici ipak donekle zadovoljni, čemu ide u prilog i dosta visoka prosječna ocjena za smještaj (4,18) i veličinu prostora (3,66).

Iz ovoga je vidljivo da se mišljenje korisnika i knjižničara o potrebi većeg prostora i boljeg smještaja uvelike ne razlikuju. Objašnjenje ovakvog razmišljanja korisnika je možebitno povezano sa zadovoljstvom ostalih aspekata u djelovanju i radu GKČ Petrinja.

Zanimljiv je odgovor korisnika kojima u najvećem broju nedostaje vanjski prostor kao što je vrt ili terasa. Zapravo, to i ne čudi s obzirom da se naša knjižnica, odjel za odrasle nalazi na prvom katu zgrade Hrvatskog doma i nema mogućnost izlaza u vanjski prostor, odnosno nema povezanosti s prirodnim okruženjem i zelenilom.

Izneseni rezultati ovog istraživanja zapravo pokazuju kvalitetu djelovanja Gradske knjižnice Petrinja, budući su korisnici iskazali svoje zadovoljstvo, a djelatnici uz ulaganje velikih napora uspjeli održati postojeću kvalitetu usluga, koju neprestano nadopunjuju. No iz ovog proizlazi jedan zadatak za djelatnike, a to je svakako produbljivanje korisnikova znanja o tome što sve knjižnica trećeg prostora može i treba ponuditi svojim korisnicima, koji bi onda u skladu s tim imali veća te različita informacijska potraživanja, što bi moglo rezultirati znatno većim izazovom za knjižničare u novom prostoru, koji bi trebao biti motivirajući, primjeren različitim skupinama korisnika, udoban, bolje opremljen. Na taj način bi se riješili problemi nedostatka prostora, koji je zasad glavna prepreka daljnjeg razvoja knjižnice. Ipak se to vidi iz analize odgovora korisnika na zadnje pitanje, gdje su svi ispitani korisnici (njih 100) jednoglasno odgovorili da je potreban novi, adekvatan i veći prostor za knjižnicu.

ZAKLJUČAK

Knjižnice svojim odlikama i bogatstvom ponuda trebaju prerasti u treći prostor, javni prostor, prostor za sudjelovanje u djelatnostima koje nisu više samo posudba i čitanje knjiga. One danas prerastaju iz središta informacija u središta kulture, te preuzimaju nove uloge u suvremenom društvu. Dolaskom korisnika u prostor koji odiše prostranošću, udobnošću, s puno većim mogućnostima zadovoljavanja potreba, knjižnice unaprjeđuju svoju društvenu ulogu. Stoga je važnost narodnih knjižnica na razvoj zajednice neprocjenjiva, naročito u manjim sredinama, kao što je grad Petrinja.

Iz istraživanja se jasno vidi potreba Gradske knjižnice i čitaonice Petrinja za novim, većim i adekvatnim prostorom, budući je ovaj sadašnji skučen, prenatrpan, zastarjelih polica, na neki način zaboravljen. Od strane korisnika, koji jako dobro prepoznaju tu potrebu, doznajemo putem analize njihovih odgovora upravo suprotno, tj. veliku potrebu za boljim i većim prostorom. Stoga, ovi rezultati predstavljaju izazov budućem razvoju i radu knjižnice. Osiguravanjem prostora stvaraju se bolji uvjeti za razvoj pojedinca, cjeloživotno obrazovanje, druženje, provođenje slobodnog vremena. No, da bi taj prostor postao treći prostor mora zadovoljiti neke uvjete. Upravo to je glavni cilj Gradske knjižnice i čitaonice Petrinja i njezinih djelatnika. Pretvoriti prostor knjižnice, koji je dosad služio većinom kao fizičko mjesto pohrane i posudbe knjižnične građe, u prostor za društvenu interakciju. Stoga nam je najprije potrebno oblikovanje knjižničnog prostora prema korisničkim potrebama, ali i uvođenje novih knjižničnih usluga. Usmjerenost na korisnika povlači razne promjene. One su neophodne i zahtijevaju nadopunu usluga, budući knjižnica prestaje biti samo uslužna djelatnost, koja nudi izvore informacija. Ljudsko društvo može napredovati samo ako su mu znanje i informacije dostupni u bilo kojem obliku, bilo kojem mjestu i bilo kojem vremenu. Zato je prijeko potrebna uporaba informacijsko-komunikacijske tehnologije, koja će na adekvatan način omogućiti djelotvorniju komunikaciju s korisnicima, što će pak rezultirati jačanjem uloge knjižnica u kulturi, kao i demokratizaciji društva. Na taj način su usluge povezane i sa izobrazbom djelatnika, koje postaje neophodno kako bi mogli provoditi promjene, poboljšati svoj rad, te udovoljiti sve zahtjevnijim potrebama korisnika proizašlim iz upotrebe novih medija i tehnologije. Knjižničari danas moraju znati posredovati između nove tehnologije, informacija i korisnika. Osposobljeni knjižničari i njihove kompetencije predstavljaju dobro uloženi kapital za budućnost knjižnice, ali i lokalne zajednice. Na taj način opstanak knjižnica bit će osiguran usprkos strahu prema uporabi sve novijih informacijsko-

komunikacijskih tehnologija i mogućnosti njihovog korištenja. Upravo tako će i naša knjižnica, kao mjesto znanja, dostupnosti informacija, interakcije lokalne zajednice, središte kulture, s prepoznatljivim obilježjima knjižnice 21. stoljeća pronaći svoj put ka opstanku, ali i rastu i razvoju.

Zato smo i pokrenuli inicijativu za izgradnju nove knjižnice, te ju želimo pretvoriti u knjižnicu trećeg prostora. Knjižnica kakvoj težimo trebala bi biti prostrana, moderno uređena, smještena u namjenski uređenom prostoru koji motivira, ugodne atmosfere, opremljena informacijsko-komunikacijom tehnologijom, okružena zelenilom s omogućenim lakšim pristupom za invalide, te bi osim fizičkih karakteristika trebala svojim postojećim i budućim korisnicima osim dosadašnjih usluga, pružati i nove osmišljene usluge proizašle iz potrebe svih građana. Na taj način bi osim pridobivanja novih korisnika, poticali postojeće na ponovne dolaske u naš prostor. Korisnicima treba pobuditi zanimanje, ponuditi im što raznovrsnije i bogatije sadržaje, a to ćemo postići osluškivanjem i uvažavanjem mišljenja i potreba građana.

Prvi korak je već napravljen, a uskoro, nadamo se, krećemo i u realizaciju našeg projekta, odnosno izgradnje poželjnog mjesta u zajednici - trećeg prostora, prostora u kojem će korisnici željeti, voljeti i htjeti provoditi svoje vrijeme.

LITERATURA

1. ELBLINGER, Đ. Gradska knjižnica i čitaonica Petrinja 1842.-2002. : spomen-knjiga povodom 160. obljetnice postojanja. Petrinja : Hrvatski dom Petrinja, 2002.
2. GOLEC, I. Povijest grada Petrinje 1240.-1592.-2014. Petrinja : Matica hrvatska u Petrinji, 2014.
3. HORVAT, A. ; ŽIVKOVIĆ, D. Između javnosti i privatnosti : knjižnice u vremenu e-knjige. Zagreb : Hrvatska sveučilišna naklada, 2012.
4. IFLA-ine smjernice za narodne knjižnice / uredile Christie Koontz i Barbara Gubbin. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2011.
5. Informacijska tehnologija u obrazovanju : znanstvena monografija. Zagreb : Zavod za informacijske studije, 2014.
6. MACHALA, D. Knjižničarske kompetencije : pogled na razvoj profesije. Zagreb : Hrvatska sveučilišna naklada, 2015.
7. Narodne knjižnice kao treći prostor : zbornik radova. Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, 2015.
8. Spomenar Gradske knjižnice i čitaonice Petrinja. Petrinja : Gradska knjižnica i čitaonica Petrinja, 2012.
9. STIPANOV, J. Knjižnice i društvo. Zagreb : Školska knjiga, 2010.
10. STIPANOV, J. Povijest knjižnica i knjižničarstva u Hrvatskoj - od početaka do današnjih dana. Zagreb : Školska knjiga, 2015.
11. STIPČEVIĆ, A. Povijest knjige. Zagreb : Matica hrvatska, 2006.
12. ŠPIRANEC, S. ; BANEK ZORICA, M. Informacijska pismenost : teorijski okvir i polazišta. Zagreb : Zavod za informacijske studije, 2008.
13. VRANA, R. ; KOVAČEVIĆ, J. Percepcija korisnika o knjižnici i knjižničnim uslugama kao temelj poslovne strategije knjižnice.// Vjesnik bibliotekara Hrvatske 56, 2013, 3, str. 23-46.

PRILOZI

ANKETA

mišljenja korisnika o smještaju, veličini prostora, te prostornim nedostacima GKČ Petrinja

1. Vaš spol je:

- Ž
- M

2. Molimo označite svoju dob!

- 18 - 30 g
- 31 - 45 g
- 46 - 60 g
- preko 60 g

3. Koliko često posjećujete knjižnicu?

- svakodnevno
- nekoliko puta tjedno
- nekoliko puta mjesečno
- nekoliko puta godišnje

4. Razlog Vašeg dolaska u knjižnicu je: (moguće odabrati više odgovora)

- posudba knjiga
- čitanje časopisa i novina
- korištenje računala i pretraživanje interneta
- učenje u studijskom odjelu knjižnice
- provođenje slobodnog vremena

- posjet izložbama, promocijama knjiga, autora, predavanjima i sl.
- nešto drugo (navesti) _____

5. Koliko ste zadovoljni ponuđenim uslugama?

- izrazito nezadovoljan
- nezadovoljan
- zadovoljan
- izrazito zadovoljan

6. Ocijenite svoje zadovoljstvo postojećom knjižnicom s obzirom na:

(ocjena 1 predstavlja najmanje zadovoljstvo, a ocjena 5 najveće)

smještaj knjižnice (prizemlje i 1. kat)	1	2	3	4	5
veličina knjižnice	1	2	3	4	5
opremljenost knjižnice (računala, namještaj, police)	1	2	3	4	5
udobnost i atmosfera	1	2	3	4	5

7. Što Vam najviše nedostaje od navedenog? (moguće odabrati više odgovora)

- prostor za individualan, tihi rad
- prostor za multimediju (filmovi, glazba)
- prostor za druženje, odmor i osvježenje
- vanjski prostor kao što je vrt ili terasa za uživanje i čitanje
- dječje igralište
- parkiralište za korisnike
- pristup za invalide
- nešto drugo (navedite) _____

8. Koliko ste zadovoljni fondom knjižnice (opsegom i brojem primjeraka)?

- izrazito nezadovoljan
- nezadovoljan
- zadovoljan
- izrazito zadovoljan

9. Molimo Vas ocijenite Vaše zadovoljstvo radom knjižničara s obzirom na:
(ocjena 1 predstavlja najmanje zadovoljstvo, a ocjena 5 najveće)

ljubaznost i susretljivost	1	2	3	4	5
razumijevanje potreba korisnika	1	2	3	4	5
komunikativnost	1	2	3	4	5
stručnost	1	2	3	4	5

10. Smatrate li da je GKČ Petrinja važno kulturno središte grada koje zaslužuje adekvatan, novi i veći prostor? Molimo obrazložite odgovor!

- DA _____

- NE _____

Zahvaljujemo na suradnji!